በጥላቸው የገዙ!

ከሚሊዮን ዘአማኑኤል

እቴጌ ጣይቱ ሆቴል

እቴጌ ጣይቱ ቡጡል የኢትዩጵያ ንጉሠ ነገሥት ሚኒሊክ ሁለተኛው

እቴጌ ጣይቱ ሆቴል በ1998 እንደ ኢትዩጵያዊያን አቆጣጠር በመኃል አራዳ በፒያሣ ከተማ ውስጥ ተሰራ፡፡ እቴጌ ጣይቱ ቡጡል (በ1851 ተወልደው በ1918 አ/ም ከዚህ አለም በሞት ተለይተዋል) እቴጌ ጣይቱ በኢትዩጵያ የመጀመሪያውን ሆቴል የገነቡ ንግሥት ናቸው፡፡ ሆቴሉ እንግዶችን በዘመናዊ መንገድ ማስተናገድ የቻለ በዘመኑ ብቸኛ በመሆን ለሆቴል ኢንደስትሪው ዘርፍ ፈር ቀዳጅ ለመሆን በቅቶል፡፡ በሆቴሉ ባሉት አንድ መቶ ሠላሳ አራት የመኝታ ክፍሎች፣ የባህር ማዶ እንግዶች፣ አገር ጎብኝዎችና፣ዲፕሎማቶች ተሰተናግደውበታል፡፡ እቴጌ ጣይቱ ቡጡል፣የኢትዩጵያ ንጉሠ ነገሥት ሚኒሊክ ሁለተኛው ሚስት ናቸው፡፡

በህወሃት/ኢህአዴግ ዘመን፣ በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ በደርግ አገዛዝ ስርዓት የተወረሱ መንግስታዊ ድርጅቶችን ወደ ግሉ ዘርፍ ለማዘወወር በ1994 ዓ/ም በአዋጅ የተቆቆመ ድርጅት ዴሬክተር ጀነራል አሰፋ አብርሃ (ስዬ አብርሃ ወንድም) 05/19/99እኤአ ለእህታቸው ባል አቶ ፍፁም ዘአቡ አስግዶም እቴጌ ጣይቱ ሆቴል በአምስት ሚሊዩን ሁለት መቶ ሰባ ሦስት ሽህ ብር (5,273,000) ሽጡላቸው፡፡ በኢትዩጰያ የመጀመሪያ የሆነውን ጥንታዊ ሆቴል የሃገር ሃብትና ቅርስ ሆኖ ሳለ በበህወሃት/ኢህአዴግ ታሪክን የማጥፋት የቆየ ደመኝነት ለዘመዳቸው እንዲሸጥ ተደረገ፡፡ ገዥው 35በመቶ 1,845,550 ብር ከፍለው ቀሪውን 3,427,450 ብር በአምስት አመታት ውስጥ በአመት 685,490 ብር እየከፈሉ ለመጨረስ ተስማምተው ቅርሱን በእጃቸው አስገቡ፡፡
እቴጌ ጣይቱ ሆቴል ጥር 3 ቀን 2007 እንደ ኢትዩጵያ አቆጣጠር በ109 አመቱ በእሳት ተቃጠለ፡፡ A fire broke out on early Sunday morning 11 January 2015, and with the coopration of the Fire brigade, Government agencies, neighbors, guests and our staffs we have managed to save this historical building. We express our deepest gratitude to all who have supported us during this difficult time. We would like to announce that the hotel is partially operational (75 rooms are operational) and in due time we will restore it to its formal glory.

በኢትዩጵያ የቱሪስት ፍሰት በ1989 እኤአ 76,844፣ 1990እኤአ 79,346፣ በ1995እኤአ 108,885፣በ2000እኤአ 135,954፣ በ2005 እኤአ 227,398፣ በ2010እኤአ 468,305፣ በ2011እኤአ 523,438፣በ2013እኤአ 750,000 አገር ጎብኝዎች እንደመጡ ጥናቱ ያሳያል፡፡ በአመት በአማካኝ፣9.7 በመቶ እያደገ ይገኛል፡፡
እቴጌ ጣይቱ ሆቴል ኢንድስትሪ ዘርፉ የመጀመሪያው ሲሆን፣በአሁኑ ግዜ በሃገሪቱ ውስጥ 426 የሆቴሎች ብዛት እንዳለ፣ የክፍሎቹ ባዛትም 14,116 እንዲሁም 17,936 የአልጋዎች ብዛት ያላቸው ሆቴሎች እንደሚገኙ የባህልና ቱሪዝም ሚኒስቴር በ2009 እኤአ ባወጣው መረጃ ይገልፃል፡፡

Categories of Hotels by Number of rooms and beds in Ethiopia, 2009

የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ባለ አምስት ኮኮብ	3	794	1264
ባለ አራትኮኮብ	13	921	1197
ባለ ሦስት ኮኮብ	37	1691	2314
ባለ ሑለት ኮኮብ	40	1465	1898
ባለ አንድ ኮኮብ	23	698	941
ደረጃዉ ያልታወቀ	310	8549	10322
አጠቃላይ	426	14118	17936

(Source: Ministry of Culture and Tourism (MOCT)

በጥናቱ መሠረት፣ በኢትዩጵያ ባለ አምስት ኮኮብ ሆቴሎች ይገኛሉ እነዚህም ውስጥ ሒልተን ሆቴል በቀ.ኃ.ሥ ዘመን የተሠራ፣ ሸራተን አዲስ (የሳዑዲ አረቢያ ባለሃብት)፣ ራዲሰን ብሉ (የአሜሪካ ባለሃብት)ና ካፒታል ሆቴል ናቸው። ከጥናቱ በኃላ ካፒታል ሆቴል በአቶ የማነ ገብረሥላሴ ሃያ ሁለት አካባቢ የተሠራ ሆቴል ሲሆን፣ ካፒታል ሆቴል የተገነባው ከውሃ ልማት ሚኒስትር የመንግስት መስሪያ ቤት ስፊ ቦታ ተነጥቆ እንዲሁም በአካባቢው የሚገኙ ነዋሪዎች የነበሩ ሸዋ ዳቦ ቤት ቦታን (ባለቤቱ በብስጭት ቦታቸውን በተነጠቁ በሶስት ወራቸው ሞቱ)ና ሸዋ ጌጥ ሆቴል የነበረውን ካርታ የነበራቸው ቦታዎች በግፍ በመንጠቅ የተሠራ ሆቴል ሲሆን ገና ሲጀመር ፍህታዊ ባልሆነ መንገድ የተገነባ ሆቴል መሆኑን ነዋሪዎች ይገልጻሉ። ከመንግስት መስሪያ ቤቶች ንብረት የሆኑ መሬቶችን/ቦታዎችን በመንጠቅ ለሚፈልጉት ሰዎች መስጠት የተጀመረው በአቶ አርከበ አቁባይ የአዲስ አበባ ከተማ ከንቲባ በነበሩበት ግዜ ነበር። ካፒታል ሆቴል ባለቤቶች ልጅ እግሩ ባለኃብት የማነ ገብረሥላሴና የስዩም መስፍን ንብረት መሆኑን የአዲስአበባ ሰዎች ያወጋሉ።

ሌላው የሎምባርዲያ ሬስቶራንት ባለቤት የነበሩት በፍርድ ቤት ንብረታቸው ቢመለስም ቅሉ ንብረታቸውን የወሰዱት የአክሱም ሆቴል ባለቤት ሬስቶራንቱን አልመልስም በማለታቸው የቀድሞው ባለቤት ተናደው በሽጉጥ ግንባራቸውን ሲሉ ሽጉጡ በመንከሱ ለመትረፍ ችለዋል። ከዛን ቀን ጀምሮ የአክሱም ሆቴል ባለቤት በድንጋጤ በጥላቸው ቀርተዋል በዛ ግንባራቸው ቤተስኪያን በመሳም የሚቀድማቸው አልተገኘም ይባላል። የአክሱም ሆቴል ባለቤት በአዲስአበባና በመቐሌ ሆቴሎች አሎቸው። የሎምባርዲያ ሬስቶራንት አሁንም የእሳቸው ነው።

- ባለ አምስት ኮኮብ ሆቴሎች፣ 3 ሲሆኑ 794 ክፍሎች ብዛትና 1264 የአልጋዎች ብዛት አላቸው።
- ባለ አራት ኮኮብ ሆቴሎች፣ 13 ሲሆኑ 921 ክፍሎች ብዛትና 1197 የአልጋዎች ብዛት አላቸው።
- ባለ አምስት ኮኮብ ሆቴሎች፣37 ሲሆኑ 1691 ክፍሎች ብዛትና 2314 የአልጋዎች ብዛት አላቸው።
- ባለ አምስት ኮኮብ ሆቴሎች፣40 ሲሆኑ 1465 ክፍሎች ብዛትና 1898 የአልጋዎች ብዛት አላቸው።
- ባለ አምስት ኮኮብ ሆቴሎች፣23 ሲሆኑ 698 ክፍሎች ብዛትና 941 የአልጋዎች ብዛት አላቸው።
- ደረጃው ያልታወቀ ሆቴሎች፣310 ሲሆኑ 8549 ክፍሎች ብዛትና 10322 የአልጋዎች ብዛት አላቸው።
- በአጠቃላይ ሆቴሎች ብዛት፣426 ሲሆኑ 14118 ክፍሎች ብዛትና 17936 የአልጋዎች ብዛት አላቸው።

ከባለ ሦስት ኮኮብ ደረጃ ሆቴሎች ውስጥ ለናሙና ያህል፤አራራት፣ዴሌዎፖል ኢንተርናሽናል፣ድሪምላይነር፣ ኢምፔሪያል፣ በሻሌ፣ ዳሙ፣ አዲስ ኢንተርናሽናል፣ሃርሞኒ፣ጁፒተር ኢንተርናሽናል፣ካሌብ፣ፓኖራማ፣ሪቬራ ኢንተርናሽናል፣ሰሜን፣ሶራምባ፣ይጠቀሳሉ።ከባለ ሁለት ኮኮብ ደረጃ ሆቴሎች ውስጥ ለናሙና ያህል፤ ቢር ጋርደንና ዲሚትሪ ሆቴሎች ይጠቀሳሉ።
የሆቴሎች የመኝታ ክፍሎች ብዛት ጊዮን (190)፣ኪዊን ኦፍ ሼባ(32)፣ኢምፔሪያል(63)፣ግሎባል(50)፣ ደሳለኝ(25) ዴሌዎፖል(72)፣አራራት(33)፣አክሱም(33)፣ሴንትራል(53)፣ክራውን(32)፣ኢትዩጵያ(110)፣አይቤክስ(25)፣ራስ አንባ(25)፣ዋቢ ሸበሌ(108) የመኝታ ክፍሎች አሎቸው።

እቴጌ ጣይቱ ሆቴል ይገኙ የነበሩ ስዕሎች

2014 እኤአ በአፍሪካ አስር ሃገራቶች በሆቴልና ቱሪዝም ዘርፍ ጥናት መሠረት ከአንድ እስከ አስር ደረጃ አግኝተዎል።አንደኛ ደረጃ ያገኘችው ናይጀሪያ ስትሆን 40 ዘመናዊ ሆቴል፣6,614 የመኝታ ክፍሎችና አማካኝ የክፍል ስፋት 165 ሜትር ካሬ እንዳላት ታውቆል፡ሁለተኛ ደረጃ ያገኘችው 29 ዘመናዊ ሆቴል፣4,828 የመኝታ ክፍሎችና አማካኝ የክፍል ስፋት 166 ሜትር ካሬ። ሦስተኛ ደረጃ ያገኘችው 15 ዘመናዊ ሆቴል፣4,703 የመኝታ ክፍሎችና አማካኝ የክፍል ስፋት 314 ሜትር ካሬ።አራተኛ አልጀሪያ 15 ዘመናዊ ሆቴል፣3,172 የመኝታ ክፍሎችና 211ሜ/ካ አማካኝ የክፍል ስፋት።አምስተኛ ደረጃ ሊቢያ 7 ዘመናዊ ሆቴል፣2,205 የመኝታ ክፍሎችና

315ሜ/ካ አማካኝ የክፍል ስፋት።ስድስተኛ ቱኒሲያ 7 ዘመናዊ ሆቴል፣1,541የመኝታ ክፍሎችና 220 ሜ/ካ አማካኝ የክፍል ስፋት።ሰባተኛ ደቡብ አፍሪካ 9 ዘመናዊ ሆቴል፣1,293 የመኝታ ክፍሎችና 144ሜ/ካ አማካኝ የክፍል ስፋት ።ስምንተኛ ጋና 6 ዘመናዊ ሆቴል፣1,080የመኝታ ክፍሎችና 180 ሜ/ካ አማካኝ የክፍል ስፋት ።ኢትጵያ ዘጠነኛ ደረጃ ስታገኝ ስድስት ዘመናዊ ሆቴል፣990 የመኝታ ክፍሎችና 165 ሜትር ካሬ አማካኝ የክፍል ስፋት።በመጨረሻም አስረኛ ደረጃ ሴኒጋል 5 ዘመናዊ ሆቴል 914 የመኝታ ክፍሎችና 183 ሜ/ካ አማካኝ የክፍል ስፋት እንዳላቸው ታውቆል።

የህወሃት/ ኢህአዴግ የፌዴራል መንግስት ሆቴሎች

የህወሃት/ ኢህአዴግ በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ ወደግሉ ዘርፍ ያላዘዋወራቸው በፌዴራል መንግስት ቁጥጥር ስር ያሉ ሆቴሎች ውስጥ፤ ሒልተን አዲስ፣ጊዮን ሆቴል፣ብሔራዊ ሆቴል፣ወንዶገነት ሆቴል፣ ፍልውሃ ሆቴል፣ወዘተ ይጠቀሳሉ። በትግራይ ክልላዊ መንግስት ስር አብርሃ ወአፅብሃ ሆቴል የመሠሉት በህወሀት ቁጥጥር ስር ይገኛል። በክልላዊ መንግስታት ንብረትነት የሚገኙ ሆቴሎች መረጃ አልተገኘም።

የሜድሮክ ሆቴሎች(MIDROC) Hotel)

(ሜድሮክ) ሞሃመድ ዓለም ዓቀፍ የእድገትና ጥናት ድርጅት ካንፓኒዎች Mohamed International Development Research Organization Companies (MIDROC) Hotel

1-ሸራተን አዲስ በሸህ መሃመድ ሁሴን አላአሙዲ የሳውዲ አረቢያ ዜጋ በሁለት መቶ ሚሊዩን ዩኤስ ዶላር በ1998 እኤአ በአዲስአበባ ከተማ የተገነባ ባለ አምስት ኮኮብ ሆቴል ሲሆን 293 የመኝታ ክፍሎች አሉት።

2-ሆራ ራስ ሆቴል በሜድሮክ ኢትዩጵያ የሆቴሎች ዘርፍ በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ በስምንት ሚሊዩን ሰባት መቶ ሽህ ብር የተሸጠ ሆቴል ሲሆን 55 የመኝታ ክፍሎች ያሉት በደብረ ዘይት ከተማ ሆራ ሃይቅ የሚገኝ ጥንታዊ ሆቴል ነው። ሆቴሉ በ9/4/96 እኤአ ከተሸጠ ጀምሮ ላለፉት 19 አመታት ተዘግቶ የግለሰቡና የግብረአበሮቹ መዝናኛ ለመሆን በቅቶል። ሆራ ሃይቅ የኦሮሞ ህዝብ የእሬቻ በዓል የሚያከብርበት ሥፍራ ሲሆን ሆቴሉ እስከአሁን አገልግሎት ባለመስጠቱ የኦሮሚያ ክልል ሙሰኛ ሽማምንት ምንም አላሉ።

3-ባህርዳር በሜድሮክ ኢትዩጵያ የሆቴሎች ዘርፍ የተገዛ ሆቴል ይገኛል።

4-አብዬት ራንዴቩ፣ አዲስ አበባ መስቀል አደባባይ ከእስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን ፍት ለፊት የሚገኘው ራንዴቩ ካፍቴሪያ ወይም አብዬት ራንዴቩ በመባል የሚታወቀው በወ/ሮ እንይሽ አስረስ የሼክ መሃመድ አላ-ሙዲ ሚስታቸው እንይሽ አስረስ በ2,800,000 ሚሊዩን ብር በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ ተሸጦላቸዋል።ሆቴሉ በ6/25/97 እኤአ ከተሸጠ ጀምሮ ላለፉት 18 አመታት ተዘግቶ አገልግሎት ባለመስጠቱ የአዲስአበባ ሙሰኛ ከንቲቦችና አስተዳደር ሌላው ግለሰብ ባለሃብቶች ለመስራት የገዙትን መሬት አልሰራችሁም እያሉ መሬቱን በመንጠቅ ሲገኙ ከህግ በላይ የሆኑት አላ-ሙዲና ሚስታቸው ምንም አልተባሉ። በፒያሳና በሌሎች ቦታዎች አጥረው የሚገኙት ቦታዎች ለንግዱ ህብረተስብ በእኩልነት ፍትህና ርትህ የሚሰጥ መንግስት ባለመኖሩ መጥፎ አርአያ ያላቸው ቦዘኔ ኢንቨስተር ለመባል በቅተዋል።

የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን (ብኢኮ)፣(Metals and Engineering Corporation (METEC)

1-የኢትዩጵያ ሪቬራ ኢንተርናሽናል ሆቴል (Ethiopian Riviera International Hotel)

የህወሃት መከላከያ ሚኒስትር ስር የሚገኘው የብረታ ብረትና ኢንጂነሪንግ ኮርፖሬሽን (ብኢኮ/ሜቴክ)፣ የኢትዩጵያ ሪቬራ ኢንተርናሽናል ሆቴል (Ethiopian Riviera International Hotel) ባለ ሦስት ኮኮብ ደረጃ ያለውን የአቶ አለም ፍፁም ንብረት የነበረውን እንዲሁም ፒቪሲና ፕላስቲክ ማኑፋክቸሪንግ ፋብሪካ በ140 ሚሊዩን ብር ለመግዛት ስምምነት አድርጎል።

2-ኢምፔሪያል ሆቴል (Imperial Hotel)

በተመሳሳይ ሜቴክ በአዲስ አበባ የሚገኘውን ኢምፔሪያል ሆቴል በ60 ሚሊዩን ብር ገዝቶ ሆቴሉን የእንግዳ መቀበያ ለማድረግ አቅዶል።

‹‹The Metal and Engineering Corporation concluded a deal to acquire the Ethiopian Riviera International Hotel, primarily owned by Alem Fitsum. The deal includes the three star hotel and a PVC and plastics manufacturing plant located behind the hotel. The deal was struck for approximately 140 million birr with negotiation still going on and handover expected in the coming weeks according to sources. MetEc aims to utilize the hotel to house guests that will stay for more than a month saving it a lot of money according to an unofficial source.››

‹‹It is to be remembered that Metal and Engineering Corporation reached an agreement with Access for the sale of Imperial Hotel in February. The agreement is estimated to be worth 60 million birr.MetEC will transform the property into a guesthouse to host its international associates and it is a yet not known whether the guesthouse will be open for general service according

to an anonymous source with the corporation.››

የቻይናውያን ሆቴሎች(Chinese Hotels)

1-የአፍሪካ ህብረት ሆቴል(African Union Grand Hotel)

The 14-story African Union Grand Hotel, whose architect is Simon Barakat Architects. Both projects started construction in 2011 and are expected to be completed this year.

2-ጉዋንግዶንግ ሆቴል(Guangdong Hotel) **በመኃል ቦሌ ክፍለ ከተማ የሚገኝ ዘመናዊ የቻይና መንግስት ሆቴል ነው። የቻይና የግል ባለሃብቶች በአዲስአበባ ከተማ ውስጥ ብዙ የቻይና ሬስቶራንቶች ከፍተው በመነገድ ላይ ይገኛሉ።**

3-ቹአን ሁዩ ኢንተርናሽናል ሆቴል(Chuan Hui International Hotel)

Ethiopia: Addis Ababa to Erect Africa's Tallest Tower 7 July 2013 ፣ *By Zeryhun Kassa*

Ethiopia's capital city, Addis Ababa, may boast Africa's tallest building by 2017. While a 58-story building had been announced, plans unveiled by a private Chinese developer now call for a 99-story office-hotel tower. Guangdong Chuanhui Group has not revealed the building's estimated cost or other details, including financial arrangements or the names of the architect and engineer. The site for the Chuanhui International Tower is at the new Addis Ababa Exhibition Centre. The developer says it has acquired the 41,000 sq meter site and the building plans have been approved.The tallest building in Ethiopia is on its way following a land agreement between Chinese based, Guangdong Chuanhui Group and the Addis Ababa City Administration. The 58 floor, five star, Chuan Hui International Hotel, one of five proposed luxury hotel projects, will take up 50,000 square meters of land and will cost 2.4 billion birr.

በኢትዩጵያ የሆቴሎች ኢንቨስትመንት

በኢትዩጵያ የሆቴሎች ኢንቨስትመንት፣ በአዲስአበባና በየክልሎቹ ከተሞች የተገነቡትን ሆቴሎች የብሄር ብሄረስብ የሃብት ተዋፅዖ ይገለፅ ቢባል ህወሃት ለመን ተብሎ ብሎ እንደሚሞገት ምንም ጥርጥር የለንም። አንድ ሃቅ ግን አለ የህወሃት/ኢህአዴግ የፖለቲካ ድርጅቶች በግለሰቦች ስም ብዙ ሆቴሎችን በሃብትነት እንደሚያስተዳድሩ ተጨባጭ መረጃዎች አሉን። በከተማው ውስጥ ትላንት ምንም ገንዘብ የሌላቸው የኔ ብጤ፣ መሰረተ ደሃ ሰዎች ወደላይ በመንኮራኩር መጥቀው ሰማይጠቀስ ፎቆች ሲገነቡ ማየት የተለመደ ክስተትና በህወሃት/ኢህአዴግ አየር በአየር የኃብት ምንጩ ከህዝብ የተዘረፈ ገንዘብ መሆኑን ማንም ስው ያውቃል።

በህወሃት/ኢህአዴግ ዘመን የሆቴሎች ኢንቨስትመንት መር ኢኮኖሚ እንደተከናወነ ብዙ ማስረጃዎች ማቅረብ ይቻላል።ህወሃት/ኢህአዴግ በግብርና መር ስም፣ ውሃ ማቆር ስም፣መንደር ምስረታ ስም ፣ መሬት ለፀጉረ ልውጦች ውጭ ዜጎች መሸጥና የድንበር ኩታ-ገጠም መሬቶች ለአጎራባች አገሮች መስጠት ወዘተ ባለፈው ሃያ ሦስት አመታት ያከናወነው ዋና ተግባሩ ነው።

ባለ አምስትና አራት ኮኮብ የሆቴል ኢንቨስተሮች ባለሃብቶች ዝርዝር

የሆቴል ስም	የሆቴል ባለቤት	የኮኮብ ደረጃ	ኢንቨስተር ሃገር	ሥራ የጀመረበት ዓ.ም እኤአ	የአልጋዎች/ክፍል ብዛት	ኢንቨስትመንት ወጭ (ሚሊዩን ብር)	ኢንቨስትመንት ወጭ(ሚሊዩን ዩኤስ ዶለር)
ሸራተን አዲስ	ሼህ መሃመድ ሁሴን አላአሙዲ	5	ሳዑዲ አረቢያ	1998	293		200 ,000,000
ሒልተን	መንግስት	5	በኢትዩጵያ		358		
ራዲሰን ብሉ	ሪዚዶር ሆቴል ግሩፕ	5	አሜሪካ	2012	204	500,000,000	
ካፒታል	የማነ ገብረሥላሴ	5		2013	114	720,000,000	
ፀሜክስ ሆቴል	ረዘነ አያሌው			2016	210		37,000,000
ጎልደን ቱሊፕ ሆቴል ቁ-1	አስቻለው በላይ	4		2015		200,000,000	
ጎልደን ቱሊፕ ሆቴል ቁ-2	አስቻለው በላይ	4				350,000,000	
ሆቴል ሲዩናት(Siyonat)		4					
ኢንተርኮንቲኔንታል ሆቴል		4					
ኔክስስ ሆቴል(Nexus)		4					

በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ ከ1996-2000 በሆቴል ኢንተርፕራይዝ ዘርፍ ወደ ግሉ ዘርፍ ለማዘዋወር የወጣ በ1996-2000እኤአ

Privatized enterprises (from 1996-2000)by sub-sectors

Economic Sector	Number of Buyers			Selling Condition		Total amount
	Private	Govt.	Parastatal	Full	business	Birr
Hotels						
Ghion Hotels	4	-	4	4	4	12,143,280
Ras Hotels	1	-	1	1	1	8,929,993
Wabi Shebele Hotels	1	-	1	-	2	1,810,155
Ethiopia Hotels	3	-	2	1	4	3,169,181
Filwoha Administration	1	-	-	-	4	210,231
Total	10	-	8	6	12	26,262,840

በሌላ በኩል የጊዩን ሆቴል ኢንተርፕራይዝ የመሸጫ ዋጋ ከሚቀጥለው ሠንጠረዥ ይመልከቱ

Ghion Hotels Enterprise	Hotels & Tourism	19,241,000 ETHB	1,128,504USD

Companies to be Privatized within the Next Five Years

Name of Enterprise Privatization	**Modality**	**Planned Year of Privatization**				
		2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Addis Ababa Ras Hotel √	Tender					
Kereyu Loge √	Tender					
Langano Resort Hotel √	Tender					
Ras Hotels Enterprise	Tender					
Wabishebelle Hotels Enterprise √	Restitution					
Wondo Genet Resort Hotel √	Tender					

በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ በህወሃት/ኢፈርት ገንዘብ በእጅ አዙር ለትግራይ ገዥ መደቦች የተሸጠላቸው የሆቴል ኢንተርፕራይዞች ዝርዝር ለናሙና እንደሚከተለው ይቀርባል፡፡ እነዚህ ሆቴሎች እንዴት እንደተሸጡ፣ ለማን ባለሃብት እንደተሸጡ፣ህወሃት/ኢህአዴግ በመታወቂያችን ላይ የብሄር ብሄረሰቡ የዘር ግንድ እንደሞላችልን የነዚህ ሆቴሎች ለማን ብሄር ተሸጠ የሚሉት የህዝብ ጥያቄዎች ሚስጢሩን በኢትዩጵያውያን መጋለጥ አለባቸው፡፡ የኢኮኖሚ መርማሪ ኮሚሲዩን በማቋቋም እነዚህን የህዝብ ሃብት የሆኑትን ሆቴሎችን የገዙ ባለሃብቶች የገንዘብ ምንጭ፣ ከሙስና ነፃ መሆን፣የሽያጩ ሁኔታ በጫረታ ወይስ ያለጨረታ ወዘተ መሆኑ በፍርድ ቤት ተጣርቶ እስከሚወሰን ማስረጃዎቹን ማሰባሰብ የሁሉም ዜጋ ግዴታ ነው፡፡ ህዝባዊ ንብረታችንን መጠበቅ እንጅ፣ እንደ ሶሪያ፣ሊቢያ፣ኢራቅ ማውደም ለባሰ ድህነት ስለሚዳርገን መጠንቀቅ ይኖርብናል፡፡

PRIVATIZATION AND PUBLIC ENTERPRISES SUPERVISING AGENCY HOTEL ENTERPRISES

No	Description	Buyer	Contract price (in birr)	Contract date	No. employee before the contract date	No. of employees at the contract date	Capital expenditure after privatization in „000" Birr	Type of sale
1	Rendezvous Cafeteria	W/t Eneyesh Asress	2800000	06/25/97		23		***Sale of asset
2	Axum Hotel	Etiopian Express and Travel Agency	890167	07/01/95	36	33	884.27	Business sale
6	Bahir Dar Gion Hotel	Ato Woldu W/Aregay	1100000	07/04/95		49		Business sale
7	Taitu Hotel	The Yellow Pages	5273000	05/19/99				Sale of asset
8	Gishen Hotel(Ghion) @	W/o Yihdega G/Selassie	12527.15	07/19/99				Sale of asset
16	Dahilak Paradise	W/t Reta Tsehay	650000	07/06/95		9		Business sale
17	Tourist Hotel	W/t Alemtsehay Tegegnework	1100000	09/29/95		70		Business sale
19	Woliso Ethiopia Hotel	W/o Zmtawork Negash	1600000	03/26/2003	29	24		Business sale
20	Ambo Ethiopia Hotel	Ato Takele Taddese	2,623,200	4/8/2003	83	62	2919.67	Business Sale
24	Hotel D" Afrique @	Ato Seyfu G/Yohannes	6,500,000					***Sale of asset
25	Dire Dawa Ras Hotel No.2	Ato Eyob Mehirete	5,001,919	24/6/2008				Sale of asset
26	Dire Dawa Ras Hotel No.1	Ato Belayneh Tesfaye	11,041,916.40	9/5/2008		107		Sale of asset
27	Harar Ras Hotel	W/o genet Abera	11,245,120.75	15/11/02				Sale of asset
32	Yeha Ghion Hotel	BT Advert plc	21000027	8/8/2009	31	23		Sale of asset
3	Fogera Hotel	Geaitco.	950105	07/03/00				Sale of asset
4	Wanzaye Hotel	Amara Development Association	500000	09/11/95		5		Business sale
5	Terara Hotel	Addis Fana	617480.92	12/02/95				Business /MEBO
9	Ras Hotel Debrezeit	Midroc Ethiopia	8700000	09/04/96		55		Business sale
10	Ras Grill	Addis Fana	229993.2	07/19/99		36		Business sale
11	Lalibela Restaurant	Ibex Hotel	905155.5	09/26/95				Business sale
12	Gidabo Hotel	Wondo Genet Plc	505000	10/18/95		15		Business sale
13	Gibe Ethiopia Hotel	Addis Fana	475999.55	12/01/95		44		Business sale
14	Walga Ethiopia Hotel@	W/o Belaynesh and others	426135.39	05/19/99				Sale of asset
15	Wollega Ethiopia Hotel	Addis Fana	517047.23	12/01/95				Business /MEBO
18	Blue Nile Ras Hotel	Betezata Health services PLC	6501100	07/05/2002	272	68	5518.00	Business sale
21	Wabeshebelle Hotel Awassa No.1	United Africa Group	6,950,000	3/4/2005		73		Joint venture
22	Gambella Ethiopia Hotel	South West plc	3,750,000	21/7/2005	25	24	161.18	Business sale

23	Quara Ghion Hotel, Gondar	C.Gf Business Group	3,322,000	6/8/2005	10	6		Sale of asset
28	Goha Hotel	Betas Industry PLC	20,000,116	25/6/2009		68		Sale of asset
29	Tana Ghion Hotel	Blue Nile Resort Hotel plc	42,000,000	3/5/2009		69		Sale of asset
30	Bale Goba Wabe Shebelle Hotel	Gudub Engineering plc	7,500,000	8/7/2009				Sale of asset
31	Lalibela Roha Ghion Hotel	Ajika Trading and travel plc	22,001,000	25/9/96				Sale of asset
33	Roha Ghion Hotel	Ayat S.C	31640799	2/11/2010				Sale of asset
34	National Hotel	Athletics Federation	17406880.24	29/08/02				Sale of asset
	Sum		247,806,689.33					

*** Full Sale of Business and Buildings
@ These are properties returned to former owners in accordance with Proclamation No. 110/1995.
Source: Privatization and Public enterprises supervising agency and own competition.

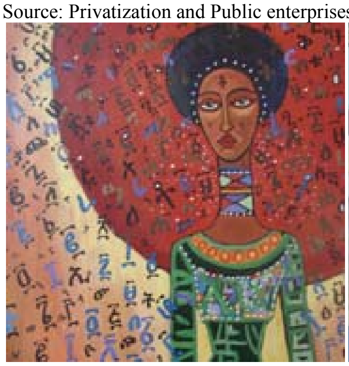

TOP ADDIS ABABA HOTELS			
1	Sheraton Addis Hotel	Ras Amba Hotel	M.N International Hotel
2	Hilton Hotel	National Hotel	Meridian Hotel
3	Ras Hotel	Ceasars Court Hotel	Meskel Flower Hotel
4	Addis View Hotel	Amanaya Guest House	Molla Guest House
5	Adot Tina Hotel	Dagim Millenium Hotel	Filwha Hotel
6	Ararat Hotel	Hawi Hotel	Paramount Hotel
7	Axum Hotel	Baro Hotel	Ras Dashen Hotel
8	Concorde Hotel	Daliz Guest House	Renaissance Hotel
9	Damu Hotel	Beshale Hotel	Sadula Hotel
10	Dimitri Hotel	Faro Furnished Hotel	Sidama Lodge
11	Dreamliner Hotel	Wabi-Shebele Hotel	Sky Hotel
12	Ethiopia Hotel	Riviera International Hotel	Soramba Hotel
13	Extreme Hotel	Dessie Hotel	TDS Hotel
14	Ghion Hotel	Jerusalem Hotel	Tegen Guest Accommodation
15	Global Hotel	Adam's Hotel	Tourist Hotel
16	Harambee Hotel	Hotel D'Afrique	Tsion Hotel
17	Harmony Hotel	Alexandria Hotel Apartment	Umma Hotel
18	Hotel De Leopol International	Bole Ambassador Hotel	Veronica Hotel and Tour
19	Imperial Hotel	Archi Hotel	Weberi Hotel
20	Jupiter International Hotel kazanchis	Astara Hotel	Wutma Hotel
21	Kaleb Hotel	Atlas International Hotel	Yetam Hotel
22	Kings Hotel Kality	Awraris Hotel	YGF Hotel
23	Kings Hotel Sarbet	Baks Hotel	Yilma Hotel
24	Lalibela Hotel	Beer Garden inn	Yoly Hotel
25	Mimosa Hotel	Bole International Hotel	Yonas Hotel
26	Lion's Den Hotel	Bole Rock Hotel	Grand Yordanos Hotel
27	Nigist Towers Guest House	Central Shewa Hotel	Haikan Hotel
28	Panorama Hotel	Classic Hotel	Addissinia Hotel
29	Plaza Hotel	Crown Hotel	Tizez Hotel
30	Semien Hotel	Debre Damo Hotel	Nexus Hotel
			Friendship International Hotel
			Monarch Hotel

31	Wassamar Hotel	Dedera Resort Center	
32	Jupiter International Hotel Bole	Dessalegn Hotel No.1	
33	Addis Regency Hotel	Dessalegn Hotel No. 3	
34	Radisson Blu Hotel	Emmad Furnished Hotel	
35	Edna Addis Hotel	Embilta Hotel	
36	Siyonat Hotel	Empire Addis International Hotel	
37	Bole Ambassador Hotel	Finfine Restaurant and Hotel	
38	Wassamar Hotel	Gedera Hotel No. 3	
39	KZ Hotel	Genet Hotel	
40	Intercontinental Addis Hotel	Getasetegn Tilahum Hotel	
41	Damu Hotel	GG Royal Hotel	
42	Destiny Addis Hotel	Gofa Hotel	
43	Taitu Hotel	Green Valley Hotel	
44	Queen of Sheba Hotel	Holiday Hotel	
45	Churchill Hotel	Hotel De france	
46	Hotel Soramba	Ibex Hotel	
47	Weygoss Guest House	Itege Taitu Hotel	
48	Dessalegn Hotel No. 2	Giovanni Hotel	
49	Pacific Hotel	Kas Union Hotel	
50	Atlas International Hotel	Lozan Hotel	

በኢትዮጵያ በክልላዊ መንግስታቶች የሆቴሎች ብዛት፣ክፍሎችናመኝታ ቤቶች የሆቴሎች ደረጃ

በክልላዊ መንግስታቶች የሆቴሎች ብዛት፣ክፍሎችናመኝታ ቤቶች የሆቴሎች ደረጃ

Distribution of hotels in different states of Ethiopia, 2009

1-አዲስ አበባ አስተዳደር			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ባለ አምስት ኮኮብ	3	794	1264
ባለ አራትኮኮብ	11	757	1008
ባለ ሦስት ኮኮብ	32	1457	1876
ባለ ሁለት ኮኮብ	30	1043	1293
ባለ አንድ ኮኮብ	8	254	325
ደረጃዉ ያልታወቀ	4	163	200
አጠቃላይ	88	4468	5966

2-ኦሮሚያ ክልላዊ መንግስት			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ባለ ሁለት ኮኮብ	4	189	240
ባለ አንድ ኮኮብ	3	160	269
ደረጃዉ ያልታወቀ	104	2908	3486
አጠቃላይ	111	3257	3995

3-አማራ ክልላዊ መንግስት			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ባለ ሦስት ኮኮብ	3	147	277
ባለ ሁለት ኮኮብ			
ባለ አንድ ኮኮብ	3	64	94
ደረጃዉ ያልታወቀ	64	1945	2585
አጠቃላይ	70	2156	2956

4-የደቡብ ህዝቦች ብሔር ብሄረሰቦችና ህዝቦች ክልላዊ መንግስት			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ባለ ሁለት ኮኮብ	2	64	113
ባለ አንድ ኮኮብ	2	46	54
ደረጃዉ ያልታወቀ	58	1419	1583
አጠቃላይ	62	1529	1750

5-ትግራይ ክልላዊ መንግስት			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ባለ አራትኮኮብ	2	164	189
ባለ ሦስት ኮኮብ	2	87	161
ባለ ሁለት ኮኮብ	1	85	150
ባለ አንድ ኮኮብ	4	69	73
ደረጃዉ ያልታወቀ	28	839	915
አጠቃላይ	37	1244	1488

6-ድሬዳዋ አስተዳደር			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ባለ ሁለት ኮኮብ	2	62	72
ባለ አንድ ኮኮብ	1	16	18
ደረጃዉ ያልታወቀ	12	448	559
አጠቃላይ	15	526	649

7-ሃራሪ ክልላዊ መንግስት			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ባለ ሁለት ኮኮብ	1	22	30
ባለ አንድ ኮኮብ	2	89	108
ደረጃዉ ያልታወቀ	8	184	225
አጠቃላይ	11	295	363

8-ሶማሌ ክልላዊ መንግስት			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ደረጃዉ ያልታወቀ	13	286	330

9-አፋር ክልላዊ መንግስት			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ደረጃዉ ያልታወቀ	9	174	221
10-ቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ደረጃዉ ያልታወቀ	6	122	133
11-ጋምቤላ ክልላዊ መንግስት			
የሆቴሎች ደረጃ	የሆቴል ብዛት	ክፍሎች ብዛት	የአልጋዎች ብዛት
ደረጃዉ ያልታወቀ	4	61	85

(Source: Ministry of Culture and Tourism (MOCT)

በኢትዮጵያ የሆቴል ኢንድስትሪ ዘርፍ ያሉ ተግዳሮቶች

በተለያዩ ጥናቶች በኢትዮጵያ የሆቴል ኢንድስትሪ ዘርፍ ያሉ ተግዳሮቶች

1ኛ/ ሆቴል ለመገንባት የሚያስፈልግ በቂ መሬት አለማግኘት። ህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት በኢትዮጵያ የከተማና ገጠር መሬት በመሸጥ የሚተዳደር መንግስት ነው። በዚህም የተነሳ የተገነቡት ሆቴሎች በተለይ በአዲስአበባ ከተማ ውስጥ ብዙዎቹ፤ የመኪና ማቆሚያ ቦታ የሌላቸው፣ለህዝብ መዝናኛና ለልጆች መጫውቻ ስፍራ የሌላቸው፣ አረንጎዴ የመናፈሻ ስፍራ የሌላቸው፣የመዋኛ ገንዳዎች የሌላቸው ናቸው።

2ኛ/ በኢትዮጵያ የሆቴል ኢንድስትሪ ዘርፍ የፋይናንስ አቅርቦት ችግሮች አሉበት። ለሆቴልና ቱሪዝም ዘርፍ 1.4 ቢሊዩን ብር ከቦንኮች ብድር አግኝተዋል። በግዜው ባንኮቹ ለተለያዩ ዘርፎች 78 ቢሊዩን ብር አበድረው ነበር።

The banks in Ethiopia normally require expensive collateral, which should have to cover for loans. Therefore, many of them have difficulties to get loans at the initial stage. Credit card services are not yet widespread and where they are available, the interest charged is prohibitive.

3ኛ/ በስው ኃይል ብቃት፣ ጥራትና አቅርቦት ዘርፉ በዩኒቨርሲቲ ደረጃ የተማሩ የሰዎች እጥረት አለበት። በኢትዮጵያ የሆቴል ኢንድስትሪ ዘርፍ የሚያስተዳድሩት በአብዛኞቹ ሆቴሎች የውጭ ዜጎች ናቸው። የተለያዩ የውጭ ምግብ አዘጋጆችም የውጭ ሃገር ሼፎች ናቸው። ለሀገሬው የሆቴል ሙያተኛ ሚከፈለው የወር ምንዳ/ደሞዝ አነስተኛ በመሆኑ የሰውኃይል ፍልሰቱ ወደ ተለያዩ ሃገሮች ብዙ ነው።Human resource development is another issue. Training staff is one thing but retaining the trained staff is also another concern. Other tourism-based counties such as UAE attract the trained/ skilled workers with better working conditions. Brain drain is a problem observed in other sectors, too.

4ኛ/ በሆቴል ኢንደስትሪው ዘርፍ የመንግስት ንብረት (Federal state owned enterprise Hotel sector) የሆኑ ሆቴሎች ወደ ግሉ ዘርፍ አለመዘዋወር የዘርፉን እድገት የሚያጫጭ ለመሆን በቅቶል። በመንግስት ልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ኤጀንሲ ወደግሉ ዘርፍ የተዘዋወሩ ሆቴሎች ከጣይቱ ሆቴል ጀምሮ በሙስና የተጨማለቁና በዘመድ አዝማድ የተሰጡ በተለያዩ ክልሎች በባህር ዳር ለመለስ ዜናዊ ዘመድ የተሰጠ ሆቴልን ልብ ይበሉ፣ በላሊበላ ከተማ ለአንድ ሕወሃት አባል የተሰጠ ሆቴልና በሌሎችም ክልሎች ብዙ ኢፍትሃዊ አሰራሮች ይገኛሉ።

5ኛ/ የሃገሪቱ የግብርና ምርት አስተማማኝ አቅርቦትና የጥራት ችግር የተነሳ የሆቴሉ ዘርፍ ከባህር ማዶ የግብርና ምርቶችን በማስገባት ይጠቀማሉ። የውጭ ጎብኝዎች ምግብ፤ውሃመጠጦች፣መኝታ አልጋ፣ፍራሽ፣ቲቪ፣ዲሽ፣ዋይፋይ፣ የኢንተርኔት አገልግሎት ወዘተ የሆቴሉ ኪነ-ሕንፃ ዲዛይን/ፕላን፣ የሆቴል ስም(ሒልተን፣ ሸራተን ወዘተ) ፓተንት ራይት የሆቴሉ ህንፃ የተገነባበት የውጭና የውስጥ ማቴሪያሎችና ዲኮሬሽኖች፣ወዘተ በሙሉ ከባህር ማዶ ሀገራቶች በሃገሪቱ የውጭ ምንዛሪ የሚገዙ በመሆናቸው የሆቴል ኢንቨስትመንት እንደ ኢትዮጵያ ላሉ ደሃ ሃገራቶች ከሆቴልና ቱሪዝም የሚያገኙት ጥቅም በጣም አናሳ ነው። እንዲያውም የሆቴልና ቱሪዝም ዘርፍ በሃገሪቱ ሽርሙጥናን፣ ግብረሰዶምን፣ ድራግ፣ወንጀል በማስፋፋት ከጥቅሙ ጉዳቱ ያመዝናል የሚሉ አጥኝዎች ይገኛሉ። በተለይ በአፍሪካ ህብረት ኮሚሽንና ሌሎች ዓለም አቀፍ ስብሰባዎች ግዜ የሚታዩ ነውሮች ለታዳጊው ትውልድ መልካም ስነምግባር የሚያስተምር አይደለም። በአጠቃላይ በሆቴልና ቱሪዝም ዘርፍ ከ300 ሚሊዩን ዶላር በታች ይገኛል ቢሉም በማስረጃና በጥናት የተረጋገጠ አይደለም።

Stable supply of quality agro-products is important for both hotel/tourism. Although, the hotels would like to purchase agro-products from local suppliers, the buying and selling does not go through due to the lack of reliability of supply and the quality of the products. Some business chances are missed due to the low quality of packaging. Despite their intention to purchase from the local market, the hotels import some goods from abroad because good quality packaging is important for the luxurious image of hotels.

6ኛ/የህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት፣በሃገሪቱ የዘረጋው ፖለቲካዊ ቢሮክራሲያዊ አሠራር ምክንያት በሆቴሉ ዘርፍ የተሠማሩ ባለሃብቶች ከውጭ ሃገር እቃ ለማስገባት ፍቃድ ለማግኘት በትንሹ 13 ቢሮዎች መሄድ ይጠበቅባቸዋል በዚህም ከጉምሩክ እቃ ለማውጣት ከአንድ ቀን እስከ 6 ወራቶች ግዜ ይፈጃሉ። በተጨማሪም የኤሌትሪክ ኃይል መቆራረጥ፣የኢንተርኔት አገልግሎት ኃላቀርነትና ዝግምተኝነት፣ የውሃ እጥረት፣የመንገድ ዝርጋታ ኃላቀርነት ወዘተ ይጠቀሳሉ።

The process of customs is not efficient and burdensome for hotels. The hotels have to go to 13 different offices to get permission to import goods and the duration of the process varies from 1 day up to 6 months depending on the personnel in charge.

7ኛ/ የህወሃት/ኢህአዴግ መንግስት ከኤርትራ፣ ሱማሌ፣ሱዳንና ግብፅ መንግስታት ጋር ባለው ውዝግብና በሃገር ውስጥ ያለው የህዝብ አለመረጋጋትና መፈናቀል፣ድህነት፣ ርሃብና ስደት የተነሳ፣ በሆቴል ኢንድስትሪ ዘርፍ የቱሪስቶች የደህንነት ሁኔታ ላይ ችግር ሰለሚፈጥር የጎብኝዎች ፍሰት ይቀንሳል።

The negative image of Ethiopia as a country of poverty and starvation prevents it from being a tourism destination. Also, the hotel industry as well as the tourism industry is affected directly by security issues.

Deterioration of security can damage the industry seriously. The situation with Somalia, Eritrea, Egypt and Sudan are the big concerns for the industry at the moment.

ማጠቃለያ

በኢትዮጵያ የሆቴልና ቱሪዝም ኢንድስትሪ ኪነ-ህንፃ ግንባታ በሃገራዊ ባህል በተገነቡ ማራኪ ዘመናዊ ጎጆ ቤቶች በሃገራዊ ጥበቦች ማለትም የዶርዜ ሃይዞ ጥበቦች፣ የሸክላ ስራዎች፣ የቡና መስተንግዶ፣የኢትዮጵያ የፆም ምግቦችና ብርቅዬና ድንቅዬ የእደ ጥበብ የስጦታ እቃዎች፣በጎብኝዎች ተፈላጊነት አግኝተዋል። በጫካዎችና ማራኪ ሃይቆች አካባቢ በሃገር ውስጥ እቃዎች የተገነቡ ሆቴሎች የብዙ ቱሪስቶች መስህብ በመሆን ተወዳጂነት አግኝተዋል። በአሁኑ ግዜ በአዲስአባባ ከተገነቡ ዘመናዊ ሆቴሎች የበለጠ ትርፍና የውጭ ምንዛሪም የሚያሸገኙት እነዚህ ሆቴሎች ናቸው። በጥናት ላይ የተመሠረተ መረጃ ለማግኘት ስታስቲካል መረጃዎች የኢትዮጵያ   ስታስቲክስ ፅህፈት ቤት መረጃዎች ማሰባሰብ ይሆርበታል። ሌላው የሃገር ውስጥ ጎብኝዎች የባለ አምስትና ሌሎች ኮኮብ ደረጃ ያላቸው ሆቴል ተጠቃሚዎች አይደሉም አንድም የገቢያቸው አነስተኛነት፣እንዲሁም፣የውጭ ሃገር ምግብ ከመመገብ ይልቅ ጥሬ ሥጋ ቆረጣ ላይ ማተኮራቸውና ፍላጎታቸውን ማሰቀየር በጣም አስቸጋሪ ይመስላል።

በተረፈ ኢትዮጵያን ኢኮኖሚ ለማሳደግ በግብርና፣በማኑፋክቸርና የአገልግሎት ዘርፎች ላይ ማተኮሩ አስፈላጊ ሲሆን የሆቴልና ቱሪዝም ኢንድስትሪ ይገኛል የሚባለው ጥቅም ከኢንቨስትመንቱ ወጭ ከፍተኛነት ፣ከሚፈጥረው የስራ እድል አናሳነትና ከሚያስገኘው የውጭ ምንዛሪ ዝቅተኛነት አኳያ ሌሎቹ ዘርፎች አዋጭነት አጠያያቂ አይደለም።

Addis Ababa's iconic Taitu Hotel burned to the ground; it took firefighters over 1 hour to arrive even though they were stationed only 5 minutes away. The 108-year old Taitu Hotel was burned beyond repair (sustained 75% damage) while fire fighters stood idly by until it was to late, despite the claim by the government that the fire was controlled quickly

, **Reference**

1- JOURNAL OF ECONOMICS AND INTERNATIONAL BUSINESS RESEARCH (JEIBR)
ISSN: 2328-4617,VOL. 1(2), pp. 35-54, JULY 2013,**REF NUMBER: 0520130801**
ONLINE: http://www.projournals.org/JEIBR
2- http://taituhotel.com/.